

Promemoria

Miljödepartementet

Anmälningssplikt för att leda bort grundvatten
från kalkstenstäckter

M2021/01463

Augusti 2021

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att en vattenverksamhet som består av att leda bort grundvatten i en täkt för kalksten som har bedrivits med stöd av ett tillstånd enligt miljöbalken ska omfattas av anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt, under förutsättning att vattenverksamheten pågår under en tolv månadersperiod från det att tillståndet upphörde att gälla. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra att en tidigare täkt hålls fri från inträngande grundvatten så att utrustning och infrastruktur inte skadas i väntan på prövningen av ett förnyat täkttillstånd. Den har utformats med tanke på den situation som uppstår den 31 oktober 2021 när Cementa AB:s nuvarande tillstånd till täkt- och vattenverksamhet löper ut.

Bestämmelsen föreslås träda i kraft så snart som möjligt, dvs. i början av september 2021 och upphävas vid utgången av 2022.

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag	4
1.1	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter	4
1.2	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter	6
2	Ärendet.....	8
3	Gällande rätt.....	8
3.1	Bortledande av grundvatten är tillståndspliktig vattenverksamhet.....	8
3.2	Anmälningsskyldig vattenverksamhet	9
3.3	MKB-direktivet	9
3.4	Vattendirektivet	10
4	Bortledande av grundvatten från en tidigare täkt för kalksten föreslås bli anmälningsskyldigt	11
5	Ikraftträdande och upphörande.....	12
6	Konsekvenser	12
6.1	Syftet med förslaget och alternativa lösningar	12
6.2	Konsekvenser för staten	13
6.3	Överensstämmelse med skyldigheter som följer av anslutningen till EU.....	13
6.4	Konsekvenser för kommuner.....	13
6.5	Konsekvenser för företag och enskilda.....	14
6.6	Konsekvenser för miljön och människors hälsa	14

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter

Härigenom föreskrivs att 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §²

I stället för tillståndsplikt enligt 11 kap. 9 § miljöbalken gäller att en vattenverksamhet inte får påbörjas innan den har anmälts hos tillsynsmyndigheten, om verksamheten innebär

1. anläggande av våtmark där vattenområdet har en yta som inte överstiger 5 hektar,

2. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter,

3. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter,

4. grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter,

5. grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter,

6. byggande av en bro eller anläggande eller byte av en trumma i ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 kubikmeter per sekund,

7. omgrävning av ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 kubikmeter per sekund, om åtgärden inte är att hänföra till markavvattning,

8. nedläggning eller byte av en kabel, ett rör eller en ledning i ett vattenområde,

9. bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta,

10. bortledande av högst 1 000 kubikmeter ytvatten per dygn från ett annat vattenområde än vattendrag, dock högst 200 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta,

¹ Senaste lydelse av förordningens rubrik 2018:2102.

² Senaste lydelse 2007:168.

11. bortledande av grundvatten och utförande av anläggningar för detta, om bortledandet

a) sker från en täkt för kalksten som har bedrivits med stöd av ett tillstånd enligt miljöbalken,

b) pågår under högst tolv månader från det att tillståndet upphörde att gälla, och

c) avser högst 6 000 kubikmeter grundvatten per dygn, dock högst 1 100 000 kubikmeter per år,

11. utrivning av en vattenanläggning som tillkommit till följd av en verksamhet enligt 1–10,

12. ändring av en anmäld vattenverksamhet enligt 1–10, eller

13. ändring av en tillståndsprövad vattenverksamhet, om ändringen är en anmälningspliktig verksamhet enligt 1–10.

12. utrivning av en vattenanläggning som tillkommit till följd av en verksamhet enligt 1–11,

13. ändring av en anmäld vattenverksamhet enligt 1–11, eller

14. ändring av en tillståndsprövad vattenverksamhet, om ändringen är en anmälningspliktig verksamhet enligt 1–11.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 september 2021.

2. Förordningen tillämpas även på anmälningar som gjorts före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter

Härigenom föreskrivs att 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt 1.1

Föreslagen lydelse

19 §²

I stället för tillståndsplikt enligt 11 kap. 9 § miljöbalken gäller att en vattenverksamhet inte får påbörjas innan den har anmälts hos tillsynsmyndigheten, om verksamheten innebär

1. anläggande av våtmark där vattenområdet har en yta som inte överstiger 5 hektar,

2. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter,

3. uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter,

4. grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter,

5. grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter,

6. byggande av en bro eller anläggande eller byte av en trumma i ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 kubikmeter per sekund,

7. omgrävning av ett vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 kubikmeter per sekund, om åtgärden inte är att hänföra till markavvattning,

8. nedläggning eller byte av en kabel, ett rör eller en ledning i ett vattenområde,

9. bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta,

10. bortledande av högst 1 000 kubikmeter ytvatten per dygn från ett annat vattenområde än vattendrag, dock högst 200 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta,

11. bortledande av grundvatten och utförande av anläggningar för detta, om bortledandet

¹ Senaste lydelse av förordningens rubrik 2018:2102.

² Senaste lydelse 2021:000.

a) sker från en täkt för kalksten som har bedrivits med stöd av ett tillstånd enligt miljöbalken,

b) pågår under högst tolv månader från det att tillståndet upphörde att gälla, och

c) avser högst 6 000 kubikmeter grundvatten per dygn, dock högst 1 100 000 kubikmeter per år,

12. utrivning av en vattenanläggning som tillkommit till följd av en verksamhet enligt 1–11,

13. ändring av en anmäld vattenverksamhet enligt 1–11, eller

14. ändring av en tillståndsprövad vattenverksamhet, om ändringen är en anmälningspliktig verksamhet enligt 1–11.

11. utrivning av en vattenanläggning som tillkommit till följd av en verksamhet enligt 1–10,

12. ändring av en anmäld vattenverksamhet enligt 1–10, eller

13. ändring av en tillståndsprövad vattenverksamhet, om ändringen är en anmälningspliktig verksamhet enligt 1–10.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.

2 Ärendet

Cementa AB (Cementa) har ett tidsbegränsat tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken till täktverksamhet inom fastigheten Gotland Othem Österby 1:229 som medger brytning av kalk- och mägersten i Västra brottet och i File hajdarbrottet, samt att anlägga och driva därmed sammanhängande anordningar, däribland bortledning av yt- och grundvatten. Tillståndet löper ut den 31 oktober 2021 och Cementa har ansökt om förnyat tillstånd. I den pågående tillståndsprocessen har Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) den 6 juli 2021 avvisat Cementas ansökan om förnyat tillstånd till täkt- och vattenverksamhet i anslutning till de befintliga täkterna (mål M 1579-20). Cementa har överklagat avvisningsbeslutet till Högsta domstolen.

Regeringen har mottagit skrivelser från Cementa och även en gemensam skrivelse från bygg- och anläggningssektor samt gruvindustrin om konsekvenserna av den uppkomna situationen. I de ingivna konsekvensanalyserna anges bl.a. att brister i cementförsörjningen riskerar att medföra allvarliga konsekvenser för bygg- och anläggningssektorn samt närliggande industrier i hela Sverige. Regeringen har även träffat representanter från anläggnings-, byggnads- och gruvindustrin inklusive de fackliga representanterna för dessa industrier och då mottagit motsvarande budskap.

Den här promemorian innehåller ett förslag som syftar till att ge förutsättningar för att hantera några av de risker för negativa konsekvenser som uppstår med anledning av att Cementas nuvarande tillstånd upphör att gälla den 31 oktober 2021.

3 Gällande rätt

3.1 Bortledning av grundvatten är tillståndspliktig vattenverksamhet

Bortledning av grundvatten eller utförande av anläggning för detta är vattenverksamhet enligt miljöbalken (11 kap. 3 § 6). Huvudregeln är att vattenverksamhet är tillståndspliktig (11 kap. 9 §). Från huvudregeln finns vissa undantag (se t.ex. 11, 12, 15 och 16 §§).

Regeringen får genom bestämmelsen i 11 kap. 9 a § föreskriva om anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt för vissa verksamheter. Denna möjlighet har regeringen använt genom att föreskriva om anmälningsplikt för vissa vattenverksamheter i 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter. Bortledning av grundvatten omfattas i dag inte av bestämmelsen.

3.2 Anmälningsskyldig vattenverksamhet

En anmälan om vattenverksamhet ska vara skriftlig och ges in till tillsynsmyndigheten. I 20 § förordningen om vattenverksamheter anges vad anmälan ska innehålla. Tillsynsmyndigheten ska ge statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken möjlighet att yttra sig i ärendet (22 §). När utredningen är tillräcklig ska tillsynsmyndigheten besluta om förbud, försiktighetsmåttn eller föreläggande om att ansöka om tillstånd alternativt meddela den som anmält att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida (23 §). Tillsynsmyndigheten ska förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen.

I de flesta fall är det länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för vattenverksamheter och den som tar emot anmälan (se 11 kap. 9 b § miljöbalken och 2 kap. 29 § 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)). Det kan dock även vara kommunen (2 kap. 29 § 2 och andra stycket miljötillsynsförordningen) eller Försvarsinspektören för hälsa och miljö (2 kap. 4 och 5 §§ samma förordning).

För anmälningsskyldiga vattenverksamheter gäller att de får påbörjas tidigast åtta veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat (11 kap. 9 b § tredje stycket miljöbalken). Tillsynsmyndigheten kan i det enskilda fallet besluta att verksamheten får påbörjas tidigare eller att påbörjandet inte får ske förrän senare, allt beroende på vad som är nödvändigt för att myndigheten ska kunna ta ställning till behovet av eventuella förelägganden om försiktighetsmåttn (prop. 2004/05:129 s. 93).

3.3 MKB-direktivet

Vattenverksamhet och däribland bortledning av grundvatten omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU (MKB-direktivet).

I bilaga 1 till direktivet finns en lista över de projekt som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och för vilka miljökonsekvensbedömning och tillståndsprövning är obligatoriskt. Här återfinns system för uttag av 10 miljoner kubikmeter grundvatten eller mer.

I bilaga 2 till direktivet finns en lista över de projekt där medlemsstaterna själva får bedöma från fall till fall eller med tillämpning av gränsvärden eller kriterier om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbedömning därför bör göras. Vid prövningen av om en miljökonsekvensbedömning ska göras för projekt som anges i bilaga 2 till direktivet ska de urvalskriterier som anges i bilaga 3 till direktivet tillämpas. Bilaga 2 omfattar det grundvattenuttag som inte omfattas av bilaga 1. Enligt EU-domstolens praxis omfattas allt grundvattenuttag oavsett anledningen till bortledningen eller vad vattnet används till (se EU-domstolens dom Djurgården-Lilla Värtans

Miljöskydds förening mot Stockholms kommun, C-263/08, EU:C:2009:631, punkt 30–31).

Det finns en möjlighet för medlemsstaterna att undanta vissa projekt från kraven i direktivet (artikel 2.4) förutsatt att målen i direktivet ändå nås och att tillämpningen av direktivets bestämmelser skulle få betydande negativ inverkan på projektets syfte. Innan tillstånd ges med stöd av den bestämmelsen ska kommissionen informeras. Kommissionen i sin tur vidarebefordrar informationen till övriga medlemsstater och rapporterar om bestämmelsens tillämpning till Europaparlamentet och rådet.

Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse i oktober 2019 (M2019/01829, kommissionens ärendenummer 2019/2222) framfört synpunkter på hur MKB-direktivet har genomförts i svensk rätt. Underrättelsen omfattar genomförandet av ett stort antal av direktivets artiklar och bilagor. Kommissionen har bland annat haft synpunkter på att alla projekt som omfattas av bilaga 2 inte återges i den svenska lagstiftningen och att vissa av projekten i bilaga 2 endast är föremål för ett anmälningsförfarande där den ansvariga myndigheten inte behöver agera på anmälan.

Med anledning av de synpunkter som kommissionen har framfört när det gäller det svenska genomförandet av MKB-direktivet, har en översyn av genomförandet inletts inom Regeringskansliet. Översynen har delats upp i olika delar. Som en del i översynen har Miljödepartementet under våren 2021 remitterat en promemoria med förslag till ändringar för att förbättra det svenska genomförandet av MKB-direktivet inom miljöbalkens och ett antal sektorslagars område (M2021/00596). Förslagen i promemorian tar bland annat sikte på att förbättra anmälningsförfarandet vad gäller miljöfarlig verksamhet. Förslagen i denna del innebär bland annat utökade krav på anmälnings innehåll och att tillsynsmyndigheten måste bedöma och fatta beslut om huruvida verksamheten kan antas innebära en betydande miljöpåverkan eller inte. Ett sådant beslut ska som huvudregel fattas inom tidsfristen för när verksamheten får starta och det ska motiveras och publiceras.

Motsvarande översyn för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet när det gäller anmälningspliktig vattenverksamhet pågår, men har ännu inte resulterat i något remitterat förslag.

3.4 Ramdirektivet för vatten

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (ramdirektivet för vatten) innehåller också bland annat krav på förhandsprövning för uttag av grund- och ytvatten (artikel 11.3 e). Detta krav har genomförts genom den tillstånds- och anmälningsplikt som följer av 11 kap. miljöbalken. Genom att även en anmälan leder till att tillsynsmyndigheten tar ställning och meddelar besked om förbud, försiktighetsmått, behov av tillstånd eller att ingen åtgärd behövs i enlighet med 23 § förordningen om vattenverksamhet har kravet på förhandsprövning i vattendirektivet genomförts såväl genom tillståndsplikten som anmälningsplikten.

4 Bortledande av grundvatten från en tidigare täkt för kalksten föreslås bli anmälningspliktigt

Förslag: Anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt ska gälla för att leda bort högst 6 000 kubikmeter grundvatten per dygn, dock högst 1 100 000 kubikmeter grundvatten per år, eller utföra anläggningar för detta, från en täkt för kalksten som har bedrivits med stöd av ett tillstånd enligt miljöbalken om bortledandet pågår under högst 12 månader från det att tillståndet upphörde att gälla.

Skälen för förslaget: Cementas nuvarande tillstånd löper ut den 31 oktober 2021. Om något nytt tillstånd då inte har meddelats kommer de befintliga täkterna vattenfyllas av tillrinnande grundvatten i sådan utsträckning att skador uppstår. Vattenfyllningen innebär att den utrustning och infrastruktur som finns där och som är kritisk för brytningsverksamheten förstörs. Att svårflyttad utrustning och infrastruktur (bl.a. transportband, krossanläggning, verkstad, personalutrymmen och vägar) som är kritisk för brytningsverksamhet förstörs innebär att förutsättningarna för fortsatt brytning undanröjs innan frågan om tillstånd till fortsatt täktverksamhet hunnit avgöras slutligt.

Genom att införa en möjlighet att efter anmälan leda bort inträngande grundvatten i en tidigare täkt eller utföra anläggningar för detta mildras de materiella konsekvenserna av att en fråga om tillstånd till fortsatt täktverksamhet inte har hunnit avgöras innan befintligt tillstånd löper ut. På detta sätt kan täkten hållas fri från grundvatten och tid finnas för prövning av fortsatt täktverksamhet alternativt bortforsling av utrustning och förberedelse för efterbehandling.

Genom att begränsa bestämmelsens tillämplighet till tidigare kalkstenstäckter blir den tillämplig endast på ett fåtal platser i Sverige där det finns en kalkstenstäkt som genomgått tillståndsprövning och fått tillstånd enligt miljöbalken för sådan verksamhet. Bortledandet får endast pågå under tolv månader från det att tillståndet upphörde att gälla.

Nivåerna för vilket avledande av grundvatten som ska kunna vara anmälningspliktigt bör bestämmas utifrån att täkten ska hållas torr i avvaktan på att täktverksamheten slutligt prövats. En lämplig nivå är högst 6 000 kubikmeter grundvatten per dygn, dock högst 1 100 000 kubikmeter per år under en tolv månadersperiod från det att tillståndet upphört.

Den skyldighet som tillsynsmyndigheten har att förelägga verksamhetsutövaren att söka tillstånd för verksamheten om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen (23 § förordningen om vattenverksamhet) skulle kunna innebära att bortledande av grundvatten inte får ske utan tillstånd. Kravet på tillsynsmyndigheten att i vissa fall förelägga verksamhetsutövaren att söka tillstånd genomför MKB-direktivets krav på att en miljökonsekvensbedömning måste göras om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelsen ger dock ett bedömningsutrymme för tillsynsmyndigheten. Vid bedömningen bör det t.ex. kunna beaktas om det är fråga om en tidigare tillståndsgiven

verksamhet där påverkan på miljön och enskilda intressen till stor del redan har beskrivits och prövats inom ramen för tidigare meddelat tillstånd.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Ändringen som innebär att den aktuella vattenverksamheten blir anmälningspliktig i stället för tillståndspliktig ska träda i kraft den 1 september 2021 och gälla till utgången av 2022. Bestämmelsen ska få tillämpas på anmälningar som lämnats in före ikraftträdandet.

Ändringen som innebär att möjligheten att anmäla den aktuella verksamheten tas bort den 1 januari 2023.

Skälen för förslaget: Ändringen som innebär att den aktuella vattenverksamheten blir anmälningspliktig i stället för tillståndspliktig bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket för närvarande bedöms vara den 1 september 2021. Bestämmelsen bör dock gälla endast under en begränsad tid. Möjligheten att anmäla den aktuella vattenverksamheten i stället för att ansöka om tillstånd bör därför tas bort genom att bestämmelsen om vilka verksamheter som är anmälningspliktiga återgår till sin nuvarande lydelse. En sådan ändring bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Med anledning av det brådskande behovet av ändringar och att det för anmälningspliktiga vattenverksamheter gäller att de får påbörjas tidigast åtta veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat (11 kap. 9 b § tredje stycket miljöbalken) bör bestämmelsen om anmälningsplikt för den aktuella vattenverksamheten få tillämpas på anmälningar som lämnats in till tillsynsmyndigheten före ikraftträdandet.

6 Konsekvenser

6.1 Syftet med förslaget och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att mildra konsekvenserna av att en fråga om tillstånd till fortsatt täktverksamhet inte hunnit avgöras innan befintligt tillstånd löper ut. Genom att på förordningsnivå införa en möjlighet att efter anmälan godkänna bortledande av grundvatten i en tidigare täkt kan täkten hållas torr under den tid som behövs för en fullständig tillståndsprövning av fortsatt vatten- och täktverksamhet alternativt bortforsling av utrustning och förberedelse för efterbehandling.

Alternativa lösningar att t.ex. förlänga tidsbegränsade tillstånd bedöms inte möjliga på förordningsnivå.

6.2 Konsekvenser för staten

Förslaget innebär att verksamhet som innebär bortledning av vatten i vissa fall blir anmälningspliktig i stället för tillståndspliktig. En ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen, medan en anmälan om vattenverksamhet prövas av tillsynsmyndigheten. Tillsynen över vattenverksamhet, utom sådana vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit enligt 9 kap. miljöbalken, utövas i huvudsak av länsstyrelsen men i vissa fall av kommunen eller Försvarsinspektören för hälsa och miljö.

Tillsynsmyndigheterna hanterar redan i dag liknande ärendetyper och kommer därför inte ha ett behov av kompetensinsatser. Med hänsyn till att prövningen av anmälningar är mindre omfattande är prövningen av tillstånd, kan förslaget därför förväntas minska ianspråktagandet av prövningsresurser för staten.

Utifrån ett statsfinansiellt perspektiv bedöms förslaget vara kostnadsneutralt, med hänsyn till att tillsynen är avgiftsfinansierad.

6.3 Överensstämmelse med skyldigheter som följer av anslutningen till EU

Att införa en anmälningsplikt för bortledning av en avgränsad mängd grundvatten bedöms vara förenligt med kravet på förhandsprövning i vattendirektivet.

Vad avser förenlighet med MKB-direktivet så pågår inom Regeringskansliet en översyn av regleringen av bl.a. den anmälningspliktiga vattenverksamheten med anledning av den formella underrättelsen som kommissionen meddelat Sverige. Liknande justeringar som föreslagits för anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet (M2021/00596) övervägs. En skillnad är dock att för anmälningspliktig vattenverksamhet finns redan ett krav på att anmälningsärendet leder till ett beslut eller i vart fall en underrättelse av något slag. Tillsynsmyndigheten ska också förelägga verksamhetsutövaren att söka om tillstånd om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen (23 § förordningen om vattenverksamhet).

Förslaget bedöms i liten utsträckning påverka genomförandet av MKB-direktivet. Om det anmälda bortledandet av grundvatten skulle kunna antas medföra betydande miljöpåverkan torde det innebära att verksamhetsutövaren föreläggs att söka tillstånd. Skulle den föreslagna anmälningsplikten finnas kvar när anmälningsförfarandet för vattenverksamheter förbättras kommer även den anmälningspliktiga grundvattenbortledningen omfattas av de tillkommande krav som eventuellt behövs för att fullt ut genomföra MKB-direktivet.

6.4 Konsekvenser för kommuner

Förslaget bedöms inte påverka kommunernas rätt till delaktighet i prövningen av ärenden av den aktuella typen.

En kommun kan vara tillsynsmyndighet och därigenom prövningsmyndighet för en sådan verksamhet som omfattas av förslaget genom att länsstyrelsen har överlåtit den operativa tillsynen till kommunen. En överlåtelse kan avse en viss typ av tillsynsobjekt eller ett visst tillsynsobjekt. Det kan inte uteslutas att tillsynen över en sådan verksamhet som omfattas av förslaget kan ha överlåtit till kommunen i enstaka fall. Förslaget kan under alla förhållanden endast ha ringa konsekvenser för kommuner.

Utifrån ett kommunalfinansiellt perspektiv bedöms förslaget vara kostnadsneutralt med hänsyn till att tillsynen är avgiftsfinansierad.

6.5 Konsekvenser för företag

Förslaget innebär att företag som vill bedriva verksamhet som innebär bortledning av grundvatten under vissa förutsättningar kan anmäla verksamheten i stället för att behöva ansöka om tillstånd. Förändringen är processuell och innebär inte minskade krav när det gäller vilka materiella förutsättningar som måste vara uppfyllda för att bedriva en verksamhet. Förslaget bedöms ha positiva konsekvenser för företags möjlighet att under en begränsad tidsperiod skydda svärflyttad utrustning och infrastruktur som riskerar att förstöras vid en vattenfyllning av en tidigare täkt.

6.6 Konsekvenser för enskilda

Miljöbalkens processuella regler och Sveriges internationella åtaganden kring enskildas deltagande i beslutsprocesser i miljöfrågor och tillgång till rättslig prövning gäller fortsatt, liksom enskildas rätt till tillgång till information i miljöfrågor. Förslaget bedöms därför inte ha några negativa konsekvenser för enskildas delaktighet eller rätt till information i miljöfrågor. Enskildas rättigheter på grund av eventuell påverkan från vattenverksamheten påverkas inte.

6.7 Konsekvenser för miljön

Förslaget innebär att verksamheter som i dag kräver tillstånd i stället ska genomgå ett anmälningsförfarande. Förändringen är processuell och innebär inte minskade krav när det gäller vilka materiella förutsättningar som måste vara uppfyllda för att bedriva en verksamhet. Miljöbalkens hänsynsregler med bestämmelser om bl.a. kunskapskrav, försiktighetsprincipen, produktval gäller fortsatt liksom till exempel bestämmelser om miljö kvalitetsnormer.

Ett anmälningsförfarande innebär en mindre omfattande prövning än en tillståndsprocess och miljökonsekvenserna riskerar därför att bli något mindre utredda i de ärendena. Till skillnad från när tillstånd meddelats har dock tillsynsmyndigheten möjlighet att även efter att ha godkänt en ansökan återkomma med ytterligare förelägganden om förbud,

försiktighetsmått eller föreläggande att söka om tillstånd om det skulle behövas. Även den omständigheten att förslaget endast ska gälla under en begränsad period minskar risken för negativa konsekvenser.